

Bild: Folkets Bio

Nya vänner på Lunneskär

På ön Lunneskär, någonstans ute i havet, får lunnefågeln Oona och hennes familj och vänner sällskap av en stor inflyttande koloni lunnefåglar. Men ett oväder hotar idyllen på ön. Oonas familj och de nya vännerna måste göra vad de kan för att rädda sig själva och sina reden. Missförstånd och konflikter kommer i vägen, och det hinner nästan gå illa innan allt har retts ut och djuren kan samarbeta.

Nya vänner på Lunneskär är en fartfylld, färggrann och musikalisk berättelse om vänskap, mod, ansvarstagande och en hotande naturkatastrof.

Filmen finns också dubbad till nordsamiska med titeln Bovttášvárri – Láhppon monni.

EN FILMHANDLEDNING FRÅN SVENSKA FILMINSTITUTET
Rekommenderad för förskolebarn i åldern 4-5 samt åk F-1.

Om filmhandledningen

Denna filmhandledning ska fungera som underlag för att arbeta vidare med, förstå och tolka filmen *Nya vänner på Lunneskär* inom ramen för förskolan och de lägsta årskurserna i grundskolan. Handledningen innehåller praktiska övningar och diskussionsfrågor som skapar ett pedagogiskt och upplevelsemässigt mervärde för barnen som ser filmen. Genom att ta avstamp i filmen kan viktiga frågor belysas och beröras, både större frågor om klimathotet och naturen och mer vardagsnära frågor om vänskap, att tala sanning och ta ansvar för sina handlingar.

Ni behöver inte jobba med alla frågor eller övningar, utan du som pedagog väljer det som ni hinner och vill göra. Övningarna går att anpassa efter din barngrupps ålder, storlek och lärandebehov. Du kan själv lägga till eller dra ifrån delmoment i övningarna. Handledningen ska fungera som ett inspirationsmaterial och är inte ett facit för hur man arbetar med filmen.

Handledningen är försedd med länkar till klipp ur filmen. Längst bak i materialet finns även fördjupningstips för både barn och pedagoger.

Handling

Lunnefågeln Oona och hennes lillebror Baba bor på Lunneskär, en liten ö långt ute i havet. En dag flyttar massor av nya lunnefåglar till ön. Stället där de tidigare har bott har drabbats av en extrem storm, och den stora fågelkolonin har tvingats fly efter att deras reden

har förstörts. Oona och Baba blir snabbt vänner med tofslunnefågeln Isabell och hennes vapendragare Felix. Isabell får i uppgift att vakta ett ägg som ett lunnefågelpar ruvar på. Ägget hotas av hungriga fiskmåsar som Isabell skrämmer bort, men hon beslutar sig ändå för att flytta det till en säker plats – vilket blir starten på ett förvecklingsdrama. Fågelägg får absolut inte flyttas från boet, något som Isabell inte vet, och när hon förstår att hon har gjort fel vill hon ställa allt till rätta men utan att avslöja vad hon själv gjort. Tyvärr försvinner ägget och Isabell snärjer in sig i allt trassligare lögn för att komma undan.

Samtidigt upptäcks det att ett oväder är på väg mot Lunneskär och enda sättet att rädda alla fåglars reden är att gräva ned dem och skapa skyddsrum i marken. Oona, Baba och deras vänner engagerar uttern Marvin som är en baddare på att gräva snabbt och djupt. Marvin är dock en ängslig typ och blir livrädd för den väna Isabell. Hon i sin tur riktar misstankar mot Marvin om att han ska ha fört bort det försvunna ägget, och snart jagas Marvin för att ställas till svars för något han inte gjort. Goda råd är dyra när ovädet kommer närmare. Jakten på det försvunna ägget är fruktlös, och lunnefågelkolonin har alltså två stora problem på halsen.

Oona är den enda som in i det sista tror att Marvin är oskyldig och att han kan vara deras räddning, men till sist börjar även hon vackla. Med hjälp av de olika djuren på ön, till exempel näbbmusen, kaninen, räven och eremitkräftan, hittas Marvin till slut. Djuren upptäcker då även en stor undervattensgrotta som kan skydda alla öns invånare under stormen, och ägget räddas slutligen i en vild kamp mot vädret där Marvin och

Isabell måste samarbeta och därmed komma över sina rädslor och aggressioner mot varandra. Alla djur flyttar ned i grottan där ägget slutligen kläcks, och när stormen har passerat återställs den soliga idyllen och vännerna på Lunneskär kan njuta av livet igen.

Filmen och läroplanen

I läroplanen för förskolan står det att ”förskolan ska främja [...] alla människors lika värde [...] samt solidaritet mellan människor.” Vidare ska innehållet i pedagogiken ”lägga grunden till ett växande intresse och ansvar hos barnen för att aktivt delta i samhället och för en hållbar utveckling”, inklusive miljömässig hållbarhet. Dessa frågor gestaltas och problematiseras på ett för åldersgruppen lättbegripligt sätt i Nya vänner på Lunneskär.

Förskolan ska också ”främja barnens utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande människor”. Att använda sig av film och rörlig bild på ett pedagogiskt genomtänkt vis, där filmen valts med omsorg, vuxna deltar i tittandet och gör ett uppföljningsarbete där barnens reaktioner och associationer tas tillvara, är det bästa sättet att använda sig av det rörliga bildmediet tillsammans med barn. Då stöttas den utveckling som beskrivs i läroplanen, eftersom barnen får vara aktiva, arbeta med både intellektuell, språklig och estetisk kreativitet och stärka sin kompetens på flera plan. Genom att sätta ord på tankar, känslor och tolkning främjas empati och ansvarskännande.

Även om grundskolans läroplan är annorlunda formulerad så återkommer samtliga av dessa bitar där.

Filmens form och innehåll

Minnas vad vi sett

Det kan, särskilt med yngre barn, vara fruktbart att börja med att bara hålla kvar eller återaktivera känslan från filmen genom några enkla övningar.

- Prata om vad filmen handlade om. Barnen får själva komma med fria förslag. Skriv eventuellt upp förslagen på en tavla/blädderblock. (Om du vill kan du berätta innan ni ser filmen att barnen ska uppmärksamma till exempel färgerna.)

- Prata om filmens färgskala och stämningar. När var färgerna ljusa och glada? När var de mer mörka? Vilka saker i filmen var spännande eller oroande? Vilka saker var sorgliga? Vad var roligt och när skrattade ni?

- Rita en bild av något som du kommer ihåg från filmen, eller gör en runda där varje barn berättar något som hen minns särskilt och gillade med filmen.

Att vara vänner

Ett av filmens bärande teman är vänskap. Att ställa upp för varandra, att ha inställningen att de flesta vill gott och att förlåta misstag är värden som gestaltas. Detta ger möjligheter att låta barnen fundera och diskutera kring värdegrundsfrågor.

- Prata i grupp om hur en bra kompis är. Vilka egenskaper har någon man vill vara vän med? Vad gör en vän när man är ledsen, eller när andra är dumma mot en? Om ni vill kan ni berätta om egna upplevelser av att en kompis har ställt upp för er.

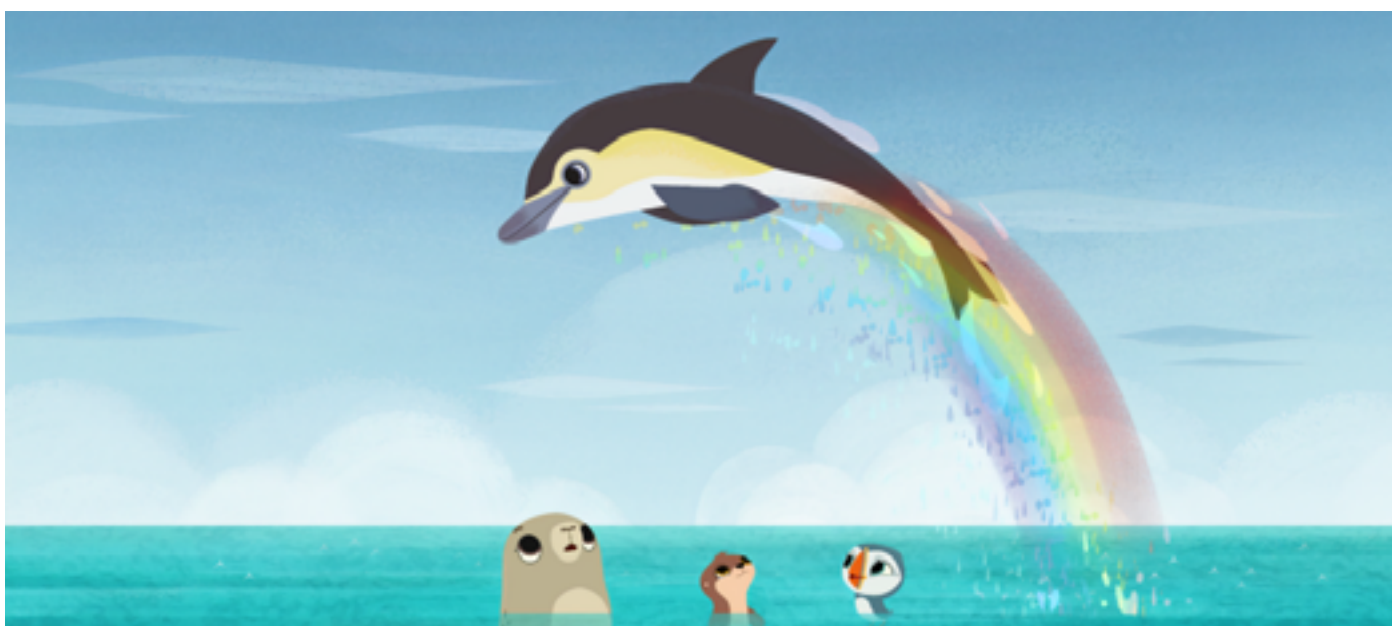

Bild: Folkets Bio

Klipp 1
Källa: Folkets Bio

- Gör en lista för vardera av karaktärerna Oona, Isabell och Marvin. Vilka egenskaper har de? Vilka saker gör de som är bra, och vilka saker gör de som blir tokiga?

- Prata om hur det kan kännas när man har gjort något som blev fel. Man kanske inte visste att man inte fick göra så, eller man trodde att allt skulle gå bra och så blev det inte så utan man ställde till med problem istället. Var i kroppen känns det då? Vad kan man tänka? Vem kan man berätta för?

- Hur känner sig Isabell när hon förstår att hon har gjort fel som flyttat ägget? Varför vill hon inte berätta direkt vad hon har gjort? Hur tror ni att allt skulle ha blivit om hon hade berättat? Gör fler djur i filmen fel? Varför miss-tänker alla direkt Marvin?

- Rita en bild av Isabell när hon tänker på att hon har gjort fel och en bild när hon har vågat berätta och allt har ställts till rätta (för lite äldre barn). Alternativt: Rita en bild av en fågel i filmen som du minns den (för lite yngre barn).

Djur, natur och miljö

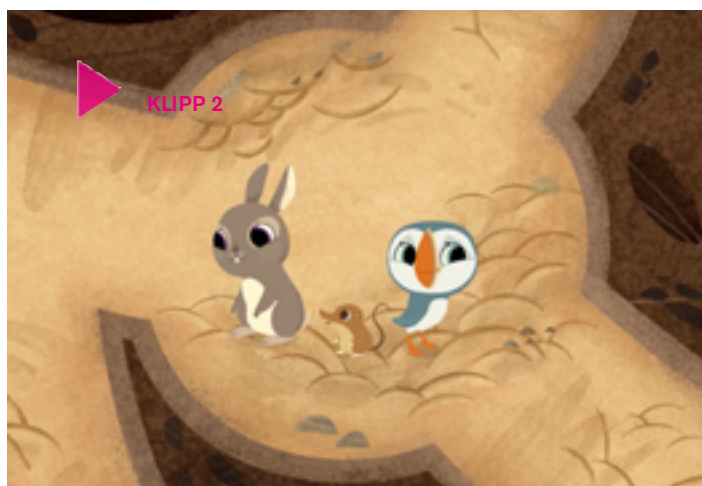
I filmen får vi lära oss att lunnefåglar äter fisk, men att andra fåglar äter andra saker. Det finns många sorters fåglar på jorden! Och ännu fler sorters djur. Flera av dem får vi möta i filmen. Vi får också lära oss att det blir problem för många djur när miljön och klimatet förändras. Om det till exempel blir mindre fisk i haven, för att vattnet i havet blir annorlunda och för att människor fiskar för mycket, då blir det mindre mat till lunnefåglarna och de kan inte lägga lika många nya ägg. Till slut kanske det inte finns så många lunnefåglar kvar om maten inte räcker.

- Se [klipp 1](#) och räkna hur många olika sorters djur som syns. Det är många! Pausa filmen i de bildrutor där det

ser ut att vara väldigt många. Skriv ned varje ny djurart på ett papper eller på tavlan.

- Välj ett av de djur som ni hittat i klippet ovan och rita det. Lär er mer om de olika djuren. Dela först upp djuren i havsdjur och landdjur. Jobba med en djurgrupp i taget. Vad äter djuren? Vilka naturliga fiender har de, det vill säga vem kan äta upp dem? Hur länge lever djuren, hur gamla är de när de kan få ungar och hur många ungar får de? Lägger de ägg eller är de däggdjur?

- Se [klipp 2](#). Gör sedan en kreativ övning tillsammans, eventuellt i två grupper, där ni gör en jättestor målning eller ett modellbygge, antingen av en naturmiljö på land eller en i havet eller så jobbar en grupp med vardera miljön. Måla och gör små djur och träd/stenar/växtlighet av hobbymaterial. Jobba gärna miljömedvetet och använd material från återvinning, t ex toarullar, tygbitar, överblivna garnstumpar, tidningspapper, gamla plastmuggar med mera, alternativt samla in naturmaterial utifrån som stenar, kvistar och löv. Eller måla en grund och gör ett kollage

Klipp 2
Källa: Folkets Bio

Bild: Folkets Bio

genom att klippa och klistra dit bilder på djur, växter och annat från gamla tidningar eller trasiga böcker som annars ska slängas.

- Prata om väder. Hur blir det olika väder? Är vädret olika på olika ställen på jorden? Var är det mycket sol och var regnar det mycket? Var finns det snö, på vintern eller hela året? Använd gärna jordglob eller världskarta! Tänk på en väderhändelse som ni minns. Det kan ha varit när det plötsligt kom jättemycket snö, ett ösregn eller en väldigt varm dag. Var var ni någonstans? Vad gjorde ni? Vilka kläder fick ni ha på er? Rita en bild och berätta för varandra.

- Prata om miljö och klimat och vad ni vet om det. Varför är till exempel vissa material, som plast, inte bra för miljön? Vad händer med all plast som finns i haven? Vad kan man göra för att det ska bli bättre? Varför är det bra att återanvända saker, som till exempel att ärv och köpa begagnade kläder och leksaker i stället för att köpa nya? Vad skulle hända om vi alla nöjde oss med att äga lite mindre, att inte ha fler kläder och saker än vi egentligen hinner använda och inte slängde så mycket mat? Hur skulle det påverka jordens miljö och djurens liv?

Att komma till en ny plats

I filmen kommer det många nya lunnefåglar till Lunneskär. De har blivit av med sina hem i ett oväder. En av de nya lunnefågeln är Isabell. Hon är ledsen, känner sig ensam och saknar sitt gamla hem. Hennes föräldrar måste vara borta ett tag och hon lämnas på den nya platsen med ansvar för sin kompis Felix, som är som en lillebror för henne.

- Det är inte bara djur som kan få det svårt på grund av oväder. Även människor kan förlora sitt hem vid naturkatastrofer. Detta händer nästan aldrig i Sverige, men i

vissa länder är det vanligt. Lär er lite mer om några olika naturfenomen, som till exempel orkan, översvämning och extremvärme. Vad händer då? Hur påverkar det människorna som bor där, vad händer med deras hus och med saker som tillgång till mat och elektricitet?

- Vilka andra saker känner ni till som kan göra att människor måste flytta från en plats till en annan? Gör en lista tillsammans på alla saker ni har hört talas om och kan komma på.

- Prata lite om hur det kan kännas att komma som ny till ett ställe där man inte varit förut. Hur känns det när man inte vet vad som ska hända, hur saker fungerar och vad som händer härnäst? Hur tror ni att det känns att komma till ett ställe där man inte pratar samma språk som alla andra? Vilka andra saker kan vara svåra och annorlunda när man kommer till en annan plats? Tänk till exempel på att man äter olika, klär sig olika och leker olika lekar på olika ställen. Hur kan man ta hand om någon som är ny, till exempel om det skulle börja ett nytt barn i gruppen/klassen?

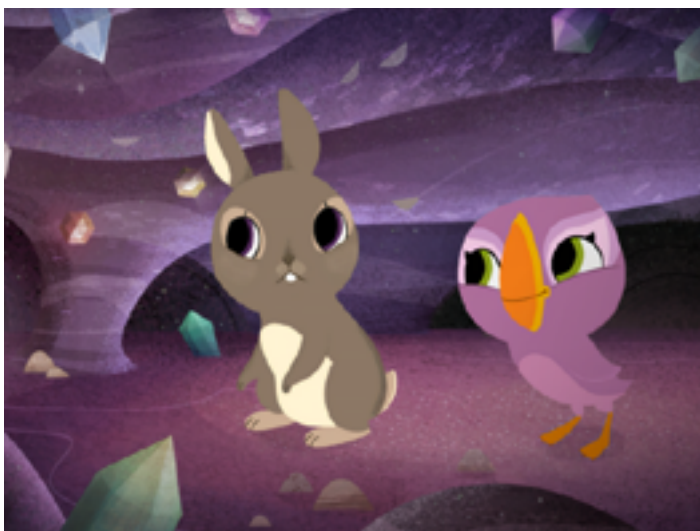

Bild: Folkets Bio

TIPS PÅ FÖRDJUPNING

Se

Resan till Melonia (Per Åhlin, Karl Rasmusson, 1989, Sverige) Animerad film om barnarbete, en vapenfabrik och miljöförstöring, berättat som ett fantasifullt äventyr även för yngre, rek. från ca 6 år.

Läs filmens [handledning](#)

Latte Igelkott och den magiska vattenstenen (Nina Wels och Regina Welker, 2019, Tyskland) Animerad film om torka, djurliv och ekologi, rek. från ca 6 år.

Hej, stora värld (Anne-Lise Koehler & Éric Serre, 2019, Frankrike) Animerad film om djur och deras plats och liv i naturen, rek. för ca 4-8 år.

Läs filmens [handledning](#)

Shooms otroliga resa (Julien Bisarro, 2020, Frankrike, Belgien) Animerad film om en liten uggla som tvingas söka nytt hem efter en storm, rek. för åk F-1

Läs filmens [handledning](#)

Rädda världen, UR-serie för förskolan om hur vi räddar jordens klimat.

Humlan Djöjj, UR-serie för förskolan om insekters roll för en levande miljö.

Bara vanligt vatten, UR-serie för åk F-3 om vattnets kretslopp och liv i vatten.

Läsa

Vad händer med jorden? Bilderbok 3-6 år om klimatförändringar av Grethe Rottböll och Sara Sheppard, 2008

Lovis Ansjovis och jorden, bilderbok 3-6 år om miljöförstöring och djur av Maria Estling Vannestål och Sanna Hellberg, 2017

Miris klimathjältar: äventyret börjar, kapitelbok 6-9 år om klimatförändringar av Kerstin Hennerdal, 2019

Ayaan och havssköldpaddorna, lättare kapitelbok 6-9 år om havens miljö och livsvillkor av Ann Fagerberg Embretsén, 2019. [Gratis lärarhandledning att ladda ned](#)

Länkar

Artikel: [Så kan förskolelärare prata med barn om hållbar utveckling](#), innehåller även länk till gratis fortbildningsmaterial från Linköpings universitet.

Film och skolas sida med filmlänkar och kringmaterial för undervisning om hållbar utveckling på lågstadiet.

PRODUKTIONSUPPGIFTER

Irland, 2023

Regi: Jeremy Purcell, Lorraine Lordan

Manus: Sara Daddy

Producent: Paul Young, m fl.

Klippning: Sophie Borlée

Svenska röster:

Oona – Maja Söderström

Isabell – Tuva Ähdel

Berättare – Jacob Stadell

Tekniska fakta

Längd: 80 min

Censur: Barntillåten

Sverigepremiär: 2024-03-15

Distribution: Folkets Bio

Nya vänner på Lunneskärs finns också dubbad till nordsamiska med titeln Bovttášvárrí – Láhppon monni.

Filmen kan också finnas i utbudet hos din mediecentral.

REDAKTION

Text: MK Cornelius

Redaktör: Rebecka Bülow

Svenska Filminstitutet, mars 2024

KONTAKT

filmiskolan@filminstitutet.se

filminstitutet.se/filmpedagogik

Observera

Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution sedan den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar.

Här kan ni lära er mer om hur en hittar och bokar film för visningar i lärande sammanhang.

filminstitutet.se/skolbio